

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΤΟΥ XVII ΑΙΩΝΟΣ

ΟΙ 'ΕΡΑΣΤΑΙ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ,,

Μια πολύκρητη «δικη μαγίας» στη Μασσαλία κατά τον XVII αιώνα. Η παράξενη ζωή της μοναχής Μαγδαληνής ντε Ντεμαντόλ. Ο κρυφός έρωσ της προς τον άββα Λουί ντε Γκωφριντύ. Η ζήλια και το μίσος της ήγουμένης. Το σκάνδαλο ενός «σατανικού γαμου» κλπ. κλπ.

ΙΑ από τις μεγαλύτερες «δικές μαγίας» του XVII αιώνας, ή όπεία παραδόξως είνε πολύ λίγο γνωστή, ήταν ή τραγική «Υπόθεση των Έραστών του Διαβόλου», μιά σοτεινή και μυστηριώδης ιστορία που διατυπώθηκε έκεινιν την εποχή ένα συνταραπιστό σκάνδαλο...

Τό 1606, στο μοναστήρι των Ουρσουλίνων της Μασσαλίας, έγινε δεκτή ως νεοφώτιστη μιά άραια-τάτη κόρη 13 χρόνων, ή Μαγδαληνή ντε Ντεμαντόλ, που άντρε σε οικογένεια μεγάλων ευγενών, από τους όποιους σαράντα ήταν ιεπότιι του Τάγματος της Μάλτας. Η Μαγδαληνή, από την πρώτη στιγμή, έ-

κανε τις μοναχές τού μοναστηριού των Ουρσουλίνων να παραξενευτούν με την άλλόκοτη ζωή της.

Η γοητευτική αΐτή μικρούλα που είχε κάτι τό σατανικό στην εκπαιτευτική όμορφιά της, κάθε πρωί έριμάζε χειρολεπτικά τόν άνθηνα του μοναστηριού και στόλιζε με κρίνα και με τριαντάφυλλα τό κρεββάτι της. Έπάνω στό όλοιο ξαπλώνονταν έπειτα και έφερτε σ' ένα είδος παρωσθήσεως, μεθυσμένη από τό δυνατό άρωμα τών λουλουδιών. Η Μαγδαληνή τότε, μέσα στ' αδιάκοτα παραληρηματά της, άνέφερε τά όνόματα διαφόρων νεορών συγγενών της και ιδιαιτέρως τό όνομα του έτεροθαλούς αδελφού της Ρολάν, μιλώντας γι' αυτόν με μεγάλη τρυφερότητα...

Έπειτα, όταν συνερχόταν και μάθαινε από τις άλλες αδελφές τις αποκαλίψεις που έκανε όση ώρα ήταν βυθισμένη στον παρόξενο λήθαργό της, την κρυφως πανικός κι' άρχιζε να μαστιγώνει τό σώμα της, να φορη ένα τρίγωνο ράσο και να υποβάλλεται μόνη της σε νηστείες και σε σκληρά βασανιστήρια. Αποτέλεσμα τώρα αΐτης της μαρτυρικής ζωής ήταν ν' άρρωσθήρη βαρεία ή όμορφη Μαγδαληνή και ν' άρχιση να χάνη την άλλόκοτη γοητεία της. Ο γιατρός του μοναστηριού, όταν την εξέτασε, δήλωσε καθάρά ότι δεν θά έδγαζε τό χρόνο, και γι' αυτό ή μοναχές βιάστηκαν να την στείλουν πίσω στην οικογένειά της...

Η Μαγδαληνή όμως έβγαλε τό χρόνο δίχως να πεθάνη. Πέρασε λοιπόν τόν χειμώνα στον πύργο τών Ιπποτών Ντεμαντόλ, κι' όταν ήλθε ή Άνοιξη ξαναήσαν την παλιά όμορφιά της και τη σατανική γοητεία της. Αυτό τό θαύμα όπόσσο δεν έγινε μόνο του. Έγινε από τό θαυματουργό γυνό ένος βοσκού της Προβηγκίας, τών άββά Γκωφριντύ, που ελξε μιά ξεχωριστή θέσι στον κληρο της Μασσαλίας. Ο άββάς αυτός ήταν ένας γλυκομίλητος ιεροκήρυκας που έξασκοόσε μιά άκατανίκητη σαγήρη σ' όλες τις γυναίκες της Μεσημβρινής Γαλλίας. Μά καιμιά δεν τόν ένδιέφερε τόσο πολύ, όσο ή Μαγδαληνή ντε Ντεμαντόλ...

Από την ήμερα λοιπόν που πάτησε τό πόδι του στον οικογενειακό πύργο της, ή άρρωστη άρχισε άμέσως να καλύτερη και να νοιώθη μέσα της ένας άπερίγραπτο πόθο για τη χαραά και την ευτυχία της ζωής.

Πρόν περίοδη ένας μόνος, ή Μαγδαληνή ελξε σκεπτική από τό κρεββάτι. Ο άββάς Λουί ντε Γκωφριντύ υπέδειξε τότε στους γονείς της ότι έπρεπε να την παντρεύουν κι' ό ίδιος μάλιστα μίλησε γι' αυτό τό ζήτημα με την Μαγδαληνή. Έκεινή όμως με μιά παράξενη έπιμονή που τόν σκανδαλίωσε, άρνήθηκε να τόν άκούση κι' όταν ή μοναχές Ουρσουλίνες την κάλεσαν πάλι στό μοναστήρι, δέχτηρη πρόθυμα να ξαναρχισή στην παλιά ζωή της.

Την αΐτια τώρα μπορούε κανείς να την αναζητήρη πολύ εύκολα. Η περίεργη αΐτη νέα με την σατανική όμορφιά, άγαπούσε παράφορα τόν άββά Γκωφριντύ, τόν άνθρώπο που με την τρυφερή καλωσύνη του και τά ένθαρσινικά του λόγια, την ελξε κάνει ν' άναστήση την ύγεια της. Ήταν, άραγε ένα παιδικό όνειρο; Όχι, γιατί ή Μαγδαληνή ήξερε καλά τόν έρωτα, άπόσσο πριν από δύο χρόνια ελξε μιά έρωτική περιπέτεια με τόν έτεροθαλή αδελφό της, που ελξε έλλητε έκεινές τις ήμερες από την Όρλεάνη...

Η Μαγδαληνή λοιπόν ξαναγύρισε στό μοναστήρι μ' ένα μυστικό στην καρδιά. Η ήγουμένη όμως, ή Αικατερίνη ντε Γκωμέρ, που αγαπούσε κι' αυτή τόν άββά Γκωφριντύ, δεν άργησε να μαντέψη τόν κρυφό έρωτά της, και για να βεβαιωθεί άν ήταν αλήθεια, κατάφερε να κερδίση την έμπιστοσύνη της Μαγδαληνής και να μάθη όλα τά μυστικά της.

Τρελλή τότε από τη ζήλεια της, έκλεισε σ' ένα σοτεινό κελλί την όμορφη νεοφώτιστη κι' άρχισε να την υποβάλλη σε αφάνταστα βασανιστήρια για να μάθη με κάθε λεπτομέρεια τις σχέσεις της με τόν άββά. Κι' έκεινή, έξαντλημένη από τις νηστείες και τις μαστιγώσεις, όχι μόνο δεν άρνιόταν τόν έρωτά της, αλλά και της έλεγε ένα σοφό φανταστικό ιστορίες για να την κάνει να ζήλει περισσότερο...

Η ήγουμένη τότε δεν ήξερε πώς να εκδικηθή τη Μαγδαληνή. Την έμαστιγωνε όλη τη νύχτα, την άρινε νηστική όλόκληρες ήμερες και κάθε τόσο τη φωτούσε για τόν άββά Γκωφριντύ και τη φοβόριζε ότι άν δεν έπαινε να τόν αγαπάη, θά την άρινε να πεθάνη από την πείνα μέσα στό σοτεινό κελλί της...

Μά ή έρωτευμένη δεν άργησε να ξαναρωσθήση από τά μαρτύρια και να πέση πάλι σ' έκεινό τόν παλιό λήθαργό της με τά έρωτικά παραληρηματά. Η μοναχές, λοιπόν, πίστεψαν ότι ήταν δαιμονόπληκτη και κάθε ήμερα την έξορριζαν και κρημνισαν άπάνω της τά άγια λείψανα του μοναστηριού τους. Η Μαγδαληνή έκανε πείρα σάν τρελλή... Ποδοπατούσε τόν Έστανρωμένο, έβραζε τά ράσα τών μοναχών κι' όρωσσε να πνίξη την ήγουμένη κάθε φορά που παρουσιάζονταν μπροστά της. Και τέλος, όμιολόγησε μιά ήμερα ότι μπροστά σ' ένα όμοιομα του Διαβόλου ελξε παντρευτή τόν άγαπημένο της άββά Γκωφριντύ.

Η Ουρσουλίνες, τρομοκρατημένες από τις τρωμερές αυτές αποκαλίψεις, δεν μπόρεσαν να τις κρατήσουν κρυφές κι' έτσι σε λίγο τό σκάνδαλο τών «Έραστών του Διαβόλου» έγινε γνωστό σ' όλο τόν κόσμο κι' άναστάσανε την Προβηγκία...

Ο Μέγας Ίεροεξεταστής Μικαέλος άπό φάσις τότε να δώσει την όδωση της σ' αΐτη την υπόθεσι. Έκάλεσε λοιπόν τόν άββά να φανερώση ποιά ήταν ή αλήθεια.

Τότε έκεινός, τρέμοντας άπ' τις φοβερές αυτές κατηγορίες, άρνήθηκε κατηγορηματικά ότι ελξε κρυφές σχέσεις με γυναίκες κι' ότι ελξε παντρευτή τη Μαγδαληνή ντε Ντεμαντόλ. Ο Ίεροεξεταστής όμως έφερε μπροστά του την ήγουμένη τών Ουρσουλίνων, την Αικατερίνη ντε Γκωμέρ, ή όποία, για να τόν εκδικηθή, έβεβαίωσε ως αληθινές όλες τις φανταστικές ιστορίες της Μαγδαληνής...

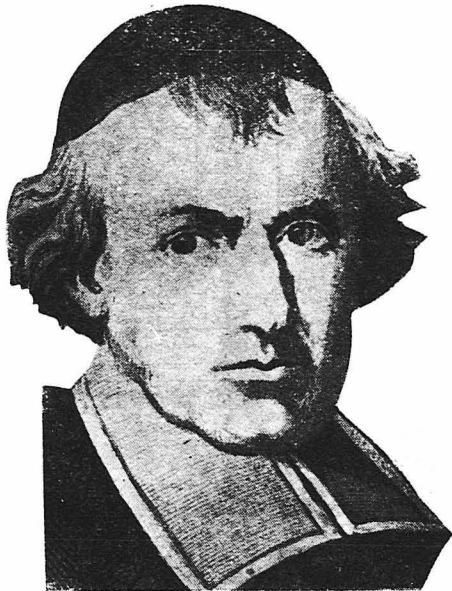
Οι «Έραστάι του Διαβόλου» λοιπόν θεορήθηκαν ως ένοχοι από την πράξηρη αΐτη άνάκρισι και παραδόθησαν στους δικαστάς για να υποβληθούν σε άπερίγραπτα βασανιστήρια και να όμιολογήσουν τους κρυφούς έρωτές τους...

Ο πρόεδρος του δικαστηριού, καρφόνον, τας μιά μεγάλη βελόνα στό δεξί πέπλιμα της Μαγδαληνής, ελδε καθαρά ένα σημάδι του Βεεζεβούλ στό μέτωπό της!... Ένα άλλο τέτοιο σημάδι ήταν άπάνω στό άριστερό μαστό της και προς τό μέρος της καρδιάς... Δεν υπήρχε λοιπόν καιμιά άμυροβλία ότι ελξε μέσα της τό Διάβολο!... Τά ίδια μαρτύρια τράβηξε κι' ό άββάς Γκωφριντύ και βρέθησαν και σ' αυτόν τρία σημάδια του Διαβόλου... Σ' όποιο άπ' αυτά έκάρωφαν τη μεγάλη βελόνα, ό άμαρτωλός άββάς δεν έννοιώθε κανένα πόνο...

Ο «έρωστής» της Μαγδαληνής κλειστήρη τότε σ' ένα σοτεινό και ήγρό κελλί με μιά όλη ήμερα και νύχτα τόν μαστιγώνονε για να τόν άναγκάσουν να όμιολογήση ότι ελξε παντρευτή μπροστά στό όμοιομα του Διαβόλου την όμορφη νεοφώτιστη τών Ουρσουλίνων. Τέλος, την Μεγάλη Παρασκευή τού 1611, ό άββάς, που δεν άντεχε πάλι στό μαρτύριο, όμιολόγησε τό «σατανικό γάμο» του...

Η Μαγδαληνή όπόσσο, νομίζοντας ότι κατάφερε στο τέλος να σώση τόν άγαπημένο της άββά, παρ' όλα τά μαρτύρια που της έκανε ό δικαστής Τορόν, έξασκολόθησε να άρνεύται και να κατηγορη την ήγουμένη τών Ουρσουλίνων ως μάγισσαν. Ο δικαστής Τορόν τότε άρχισε να την έξορριζή μπροστά σ' ένα λείψανα της Μητροπόλεως κι' επειδή ούτε και μ' αυτόν τόν τρόπο ή δαιμονόπληκτη άποφάσιζε να όμιολογήση, διέταξε να ξεθάσουν από τό νεκροταφείο ένα κρηκό και να τόν δέσουν άπάνω στό πρόσωπό της. Η δυνατωμένη Μαγδαληνή τότε, για να δώσει ένα τέλος στό βασάνά της, άρχισε να χτυπάη τό κεφάλι της στους τοίχους του κελλιού για ν' αυτοκατήση... Μά ό δικαστής Τορόν ήθελε να την παραδώση ζωντανή σε ό δήμε και γι' αυτό έπρε στους φρουρούς να την κρημάσουν από τά χέρια στό χαλκά μιας δοκού που βρισκότανε στη μέση του κελλιού...

Ο άββάς Γκωφριντύ, από την ήμερα που όμιολόγησε τόν άπόσσο έρωτά του, φευρήθηκε ως μάγος και καταδικάστηκε να διαμελίσθη

Ο άββάς ντε Γκωφριντύ

ΟΙ ΞΕΧΟΝΤΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΤΑΛΑΣ, Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ

Ο σοφός και μισάνθρωπος Θεσσαλός. Ο πατριωτισμός του. Η δράσις του κατά την Θεσσαλική Έπανάστασι. Η πιστή του υπηρέτρια. Το μυστικόν της ζωής του λάθος. Πώς έγινε βουλευτής και βλαστήμησε την ώρα και τη στιγμή της έκλογής του. Τιμίες, εύθυσ και ειρην. Μακρὰ ἀπ' τούς ανθρώπους. Η κυρά Μαρία. Η υπερέρχη διαθήκη του. Ο θάνατος που πέσυσε.

Ο 1903 ἀπέθανε στη Λάρισα ένας από τους πιο τίμιους, τους πιο ιδιόρρυθμους και τους πιο αξίους μελέτης Έλληνας: ο Άνδρέας Πεταλάς.

Τι ήταν ο Πεταλάς; Ένας άπλοους ιδιώτης, άρκετά εύπορος, αλλά και άρκετά απόκοσμος. Αποφύεγε τον κόσμο και τον άηδίαζε, γιατί τον ήξερε καλά. Είχε μελετήσει τους ανθρώπους, τους είχε γνωρίσει, τους είχε ψυχολογήσει και τους είχε φοβηθή και τους είχε συζητή, άπως γράφει και ο ίδιος στη διαθήκη του.

Ζούσε λοιπόν μακριά απ' την κοινωνία της ψευτιάς, ζούσε άπονομιζόμενος, ζούσε με τον εαυτό του. Οι άνθρωποι ήταν γι' αυτόν ένα κατάδι λίανον, ένα συμμάζεμα άγρίων και άμωχαρών θηρίων. Ψευτιά, ύποκρισι, μοχθηρία, κακία... Ζούσε, λοιπόν, ο Άνδρέας Πεταλάς όλομόναχος, στο πατρικό του σπίτι στη Λάρισα, ανάμεσα στα βιβλία του, στα χειρόγραφα του, στις παλιές εικόνες που του θύμιζαν τους άγαπημένους του νεκρούς.

Μονάχα μία άφοσιωμένη υπαρέτισ, μία πιστή γηραιά υπηρέτρια, ή κυρά Μαρία, συγκατοικούσε μαζί του στο σπίτι του.

Η γραιία αυτή υπηρέτρια άγαπούσε τον Πεταλά σαν παιδί της. Ήταν ή μόνη ψυχή που κατανοούσε την ψυχή του. Κι' ο Άνδρέας Πεταλάς την άγαπούσε ειλικρινώς, Όσο ζούσε, την περιέβαλε με την συμπάθειά του, την σεβόταν και την εκτιμούσε. Κι' όταν άποφάσισε να κόμην την ιστορική, την περιόρημη, την άμνημη διαθήκη του, αυτή πρώτη θύμηθρε. Την άγαπημένη του κυρά-Μαρία.

Αλλά κι' ή κυρά-Μαρία —έπιστή της άγάτης της— είχε προσφέρει μεγάλες υπηρέσεις στον κείριό της, κατά την Θεσσαλική Έπανάστασι του 1878, άπότε έβωσε και την περιουσία του και τη ζωή του, με κίνδυνο της ίδιας της ζωής.

***

Ο Άνδρέας Πεταλάς ήταν ένας από τους πρώτους ύποκινητάς της Θεσσαλικής Έπανάστασης του 78, συνέπεια της όποιας υπηρέσε ή προσάρτησι της Θεσσαλίας στην Ελλάδα. Πρώτος αυτός, κατά την επανάστασι αυτή, έπληρωθήσε στους «Τάμεις» του Λονδίνου τη σύστασι της Προσωρινής Κυβερνήσεως στην επαναστατημένη Θεσσαλία.

Επίσης ο Πεταλάς, κατά την Τουρκική Κατοχή της Θεσσαλίας δεν έφυγε άπως και τόσαι άλλοι, γι' ν' άποφύγη τας άντεγκάσεις των Όθωμανών. Έμεινε εκεί και παρηγορούσε, κι' επρόσφερε την ήθική και ήλική συνδρομή του στους δυστυχείς Θεσσαλούς.

Οι Τούρκοι όμως δεν έβλεπαν με καλό μάτι το Θεσσαλό στυσιαστή. Και στο τέλος, άποφάσισαν να τον συλλάβουν και να τον τιμορήσουν παραδειγματικά για την πατριωτική δράσι του. Έξεδόθη λοιπόν ένταλμα συλλήψεως έναντίον του, το όποιον επρόκειτο να εκτελεσθή από στιγμήν σε στιγμή.

Την ήμερα αυτή ο Πεταλάς βρισκόταν στο Βόλο. Κάποιος φίλος του έπρεξε άμέσως και τον ειδοήσε για το μεγάλο κίνδυνο που διέτρεχε. Ο Πεταλάς δεν εταράχθη. Ίσως μάλιστα, άδιαφορώντας για τον κίνδυνο, να έμεινε εκεί που βρισκόταν και νάεπαρε στα χέρια των πορτα κι' ύστερα να και άπάνω στην πυρά που θα στηγότανε στην πλατεία της Μητροπόλεως.

Ο έξιμος λοιπόν έδεσε στα πόδια του ένα βάρος 200 κιλών κι' έπετα τον κνήμασε από τα χέρια στην όροφή της αίδουσις της Ίερας Έξετασεως. Το σχοινί όμως έσπασε από το μεγάλο βάρος κι' ο αδός, πόνι διαμελισθή, σωριάστρε καταγής. Αυτό το μαρτύριο επανελήθη άκόμη δύο φορές, άπότε τέλος ο δυστυχισμένος άββάς Γνωφρηντό διεμελισθή και τότε μεταφέρσανε το άμώφρητο σώμα του στην πλατεία της Μητροπόλεως και το κάψανε άπάνω στην πυρά...

Η Μαγδαληνή όστόσο, μία και δεν άμολόγησε το σπαταμένο γάμο της μπροστά στους δικαστάς της, δεν καταδικάστρε σε θάνατο.

Ο Μήγας Ίεροξέστασης Μιχαέλος την έκλεισε σ' ένα αστηφό μοναστήρι του Αΐξ, που ήταν ένα είδος φυλακής για τις άμαρτωλές μοναχές, άπου και πέθανε το 1653...

Αυτή, λοιπόν, ή δικη των «Έραστών του Διαβόλου», που είχε κρατήσει τέσσερα δόκλιρα χρόνια θεωρήθηκε ως το μεγαλύτερο σκάνδαλο του XVII αιώνας, γιατί είχε άναστατώσει τότε όλόκληρη τη Μεσημβρινή Γαλλία.

έξαγριωμένον Όθωμανόν. Οι φίλοι του όμως που τον άγαπούσαν επέμεναν κι' έτσι ο Θεσσαλός επαναστάτης επεθεβόσθη σ' ένα γαλλικό πλοίο που βρισκόταν στο λιμάνι του Βόλου κι' έδραπέτευσε.

Άν και μισάνθρωπος, ο Πεταλάς επέστρεψε άργότερα να πολιτευθή κι' εξέλεγη βουλευτής Άγιάς. Το λάθος αυτό, το σφάλμα αυτό, ή κά φ ρ ο σ ύ ν η ρ α αυτή, άπως κι' ο ίδιος την άποκαλεί, ήταν ή πρώτη και τελευταία της ζωής του.

Όταν βρέθηκε άναμεσα στους άλλους πολιτευομένους, όταν βρέθηκε μπλεπόμενος στην πολιτική, τότε κατάλαβε πάλι σε τι βούρκο έπεσε!...

Και βλαστήμησε την ώρα και τη στιγμή που τον εξέλεξαν βουλευτή οι συμπαλίτες του...

Έτσι έφερε πλέον το βουλευτικό σαν άγνάμα. Δεν ήταν πιασμένος πολιτικάντης. Δεν ήταν γεννημένος ψευτής και διεφθόρατος.

Πήγαινε στη Βουλή, κατά τας συνεδριάσεις της, και σαν να τον έτινγε ή βαρεία άμισόφρονα του φεύδους και της μοφίας, πήγαινε και καθότανε στα πίσω-πίσω, στα τελευταία καθίσματα. Εκεί άήμιος και σιωπηλός παρακολούθουσε τις άγορεύσεις των διαφόρων ορφόρων... της κωκής ώρας. Κι' όταν πάλι ή κοινοβουλευτική βλακεία εκπορεύουτο, τότε έξεστράμψε κωμική επγραμμιατική φρόσι, κανένα κωμολόλο περιγραμα, κωμική σαρκαστική και γεμάτη χροήσιος ειρωνεία...

Έπατέλου τελείωσε και το βουλευτικό κι' ο Πεταλάς άποτραθήχτρε πάλι στην πατρίδα του, άηδισαμένος κι' άποφασισμένος να μην ξαναπατήρη στο έλληικό κοινοβούλιο.

***

Ο Άνδρέας Πεταλάς πέσασε άρκετά χρόνια της ζωής του στην Πάτρα, στη Ρουμανία και στη Λάρισα, άπου δικηγορούσε. Ως δικηγορός —οδδένα ποτέ άδικήσε— γράφει ο βιογράφος του —άν και συχανόμενος τό μορδόν ανθρώπινο γένος—

Έξείνο όμως που χαρακτήρησε κυρίως τον Άνδρέα Πεταλά, εκείνο που δείχτει την ψυχή του, την ματαιότητα του, είνε ή διαθήκη την όποιαν άφησε.

Η διαθήκη αυτή του Θεσσαλού φιλοσόφου, είνε ο καθόριστής της ψυχής του, είνε ένα από τα ώριώτερα ντοκουμента της άνθρωπικής άνωτερότητος. Αξίζει να την διαβάσετε, αξίζει να την άποστηρήσι κανείς. Ίδου:

«Εν ή περιαιώσει πεθάνω αφινιδίως, ως έχω την προαισθήσει ότι ούτω θ' άποθάνω, όπερ και επιθυμώ, ή κυρία και ύστατή θέλησίς μου είνε να μη γίνη ούδέμια σφράγις εις την οικίαν μου, ούδ' άπογραφή.

Πάντα τα έν τη οικίαν μου σκευή, έπιπλα, ένδύματα —εκτός των είκόνων των γονέων μου και αδελφών μου κλπ.— άνήκουναι τη ύπορηκεύσει με Μαρίας, ήτις επί 11 ήδη όλα έτη μετ' άφοσιώσεως σπανίας, μη άπαυσιωμένης σήμερον μετ'άυτο το πλέον έντιμου κόσμου, με ύπερρετρε. Πάν ότι έχω, τό όρειλω εις αυτήν, και την ζωήν μου έτι, διά των θυσιών

ας έκαμε κατά τον άτιμον πόλεμον της Τουρκίας και μοι έσωσε τό πάλιν.

Εύγε εις την άρετήν!

Νά ταψω με ένα παπών ούδεμια επίσημος εκφορά να μοι γίνη, ούδέ άνθη, ούδέ λόγου ούδέμια άλλως να συνδεδεση την εκφοράν μου ειμή οι αδελφοί μου, οι άνειμοί μου και ή Μαρία· διότι τό μορδόν των ανθρώπων γένος, τό όποιον καθ' όλον μου τον βίον έσυχαιώμην διά την ύποκρισίαν και τό φεύδου μου, θα τό αισθανώμαι ως βάρος πιέζον τό πτωμα μου.

Άν από της εκκαθαρίσεως της περιουσίας μου περιουσύσασι, να δοθη κληροδότημα εις τό Δρομοκάιτειον, ού άπήρεξα επί χρόνον ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΤΡΟΦΙΜΟΣ, ΖΗΤΗΣΑΣ ΚΑΙ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ!! Ω, τί άλαινιον άχθος! διά τον θέλοντα να πολιτευθή έντιμώς και ευσυνειδήτως, ποία ταπεινώσις και έξευτελισμός χαρακτήρος.

Τά χειρόγραφα μου και τα ποιήματά μου να συμμαζεύση κληρονομός και δσα έγκρινει να τα τυπώση.

Αυτά γράφω με ήσυχίαν και γαλήνην ψυχής, ώρα 9 υ. μ. Ούδέμια ήδίκησα έν τώ βίω μου, διά και μόνον από τον Θεόν ζηηά συγχώρησον διά τα έν τη γή παραπτώματά μου.

Τους άδικήσαντάς με, ο Θεός κρίνει, έγω δε συγχωρώ. Όπότε δήποτε και άν έλθη ο θάνατος, κλώς να έλθη.

Λάρισα, 10 Φεβρουαριου 1900.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΤΑΛΑΣ.

Η προαισθήσις κι' ο πόθος συγχρόνως του Πεταλά να πεθάνη ξαρκια, επραγματοποιήθηκε. Πέθανε αφινιδίως στις 8 του Άπριλίου του 1903.

Ο Άνδρέας Πεταλάς